

Opublikowane na: Mława (mlawa.pl)

Autor: Agnieszka Puzio-Dębska

Uczniowie z gimnazjum w Mławie poznają historię swojego miasta

Publikowane od

11.10.2013 00:00:00

Publikowane do

11.11.2013 00:00:00

W czwartek 10 października br. uczniowie z Gimnazjum nr 2 im. dr. Józefa Ostaszewskiego w Mławie rozpoczęli warsztaty w ramach „Szkoły Dialogu” – programu edukacyjnego fundacji Forum Dialogu Między Narodami objętego honorowym patronatem Ministra Edukacji Narodowej. Do tegorocznej edycji programu zaproszone zostały szkoły z ponad 40 miejscowości w całej Polsce.

Szkoła Dialogu to program realizowany od 2008 roku, którego celem jest poszerzanie wiedzy uczniów na temat wielowiekowej obecności Żydów w Polsce oraz ich wkładu w rozwój społeczny, kulturalny i gospodarczy naszego kraju. Oparty jest on na przekonaniu, że wiedza, zrozumienie i dialog to klucz do przełamywania barier. Uczestniczące w projekcie szkoły otrzymują tytuł SZKOŁY DIALOGU.

Podczas dwóch pierwszych warsztatów uczniowie poznają szereg zagadnień związanych z kulturą i tradycją żydowską. Następnie efekty tych spotkań zaprezentują przygotowując wycieczkę upamiętniającą przedwojenną historię ludności żydowskiej z Mławy.

Osadnicy żydowscy pojawili się w Mławie w XV wieku. W 1776 r. nakazem Komisji Dobrego Porządku Żydzi musieli jednak opuścić miasto, dodatkowo skłonił ich do

tego pożar, który strawił większość żydowskich zabudowań. Powrócili do Mławy na początku XIX w. Przez większość XIX wieku stanowili aż 50% miejskiej populacji. Społeczność żydowska mieszkała przede wszystkim przy ulicach Warszawskiej, Ostatniej, Koziej i Szewskiej. Trudniła się głównie handlem (solą, skórą, wyrobami drobnymi), rzemiosłem (krawiectwem, szewstwem i piekarstwem), a także wyrobnictwem. Zamożniejsi Żydzi kupowali kamienice, zakładali młyny i drukarnie, zmonopolizowali transport konny, otwierali hotele i restauracje. Pod koniec XVIII w. wzniesiono w Mławie drewnianą synagogę, którą z powodu złego stanu rozebrano w 1817 roku, by na jej miejsce w 1856 roku postawić nową, murowaną. W okresie międzywojennym w Mławie działały liczne żydowskie organizacje np. Hazomir, z którego inicjatywy powstał chór, zespół mandolinowy oraz grupa teatralna. W mieście własne lokale posiadały żydowskie partie polityczne, takie jak Agudat Izrael, Mizrachi, Poalej Syjon. W 1916r. w 24 - osobowej radzie miasta zasiadało 11 Żydów. Społeczność żydowska posiadała własne chedery, gimnazjum, jesziwę, 4 biblioteki, łaźnię rytualną, a także gazety wydawane w języku jidysz.

Niemieccy żołnierze wkroczyli do miasta w październiku 1939 roku i od razu rozpoczęli masowe deportacje ludności żydowskiej. W grudniu 1940 utworzyli w Mławie getto, w którym stłoczyli ok. 6000 osób. W końcu 1942 zostało ono zlikwidowane, a ok. 6000-7000 osób wywieziono do obozów zagłady w Treblince i Auschwitz.

Ruiny mławskiej synagogi zostały rozebrane w latach 1942-43, dziś nie pozostał po niej ślad. W mieście funkcjonowały również dwa cmentarze. Teren nowego został w 1992 r. ogrodzony i uporządkowany i stanął tam Pomnik Pamięci Żydów Mławy zgładzonych w latach 1939-1945. Przy ulicy Grzebskiego znajduje się także tablica upamiętniająca mławskich Żydów zabitych przez niemieckich żołnierzy.

Uczniowie zapewne uwzględnią te miejsca w przygotowanej przez siebie trasie spaceru. Po zakończeniu cyklu warsztatów będą mieli okazję poprowadzić wycieczkę po raz drugi, dla samodzielnie określonej grupy mieszkańców. Sprawozdanie z niej, weźmie udział w konkursie, którego zwycięzcy zostaną ogłoszeni na przełomie grudnia i stycznia 2013/2014 r. podczas uroczystej Gali Szkoły Dialogu.

Terminy warsztatów: 9.10, 10.10, 29.10, 7.11

Więcej informacji o fundacji i programie Szkoła Dialogu: www.dialog.org.pl

Osoba kontaktowa: Ola Tomaszewska, ola [dot] tomaszewska@dialog [dot] org [dot] pl, 22 551 5025

Fundacja Forum Dialogu Między Narodami jest organizacją pozarządową zajmującą się od piętnastu lat działalnością na rzecz zbliżenia pomiędzy Polakami a Żydami, przeciwdziałaniem przejawom antysemityzmu i ksenofobii, a także edukacją na rzecz tolerancji.

źródło: Forum Dialogu Między Narodami

Adres źródłowy: <https://mlawa.pl/artukul/uczniowie-z-gimnazjum-w-mlawie-poznaja-historie-swojego-miasta-0>